

כתי"ק של הרה"ק הבית ישראל מגור זי"ע

הרה"ק רבי ישראל אלטר

אדמו"ר מגור זי"ע

האדמו"ר רבי ישראל אלטר מגור נולד לאביו רבי אברהם מרדכי מגור בג' תשרי תרנ"ה. עלה לאה"ק עם אביו בניסן ת"ש כאשר בני משפחתו נספו בשואה. בשנת תש"ח לאחר פטירת אביו בחג השבועות, הוכתר כממלא מקומו. עם עלותו על כס אביו התגלה כבעל כח משיכה בלתי רגיל, והצליח להקים את גור השבורה והרצוצה והמדממת בשואה מאפרה ולהפכה לחסידות בעלי מימדים ענקיים. ידוע על הדגשתו בענין הקדושה כמרכז החסידות. שלשים שנה הנהיג את חסידות גור הגדולה, ובב' אדר תשל"ח הסתלק לבית עולמו, למגינת לב חסידיו הדבוקים בו בדביקות בלתי רגילה.

האגרת הקטנה שלפנינו נכתבה לאחד מידידיו וחסידי בארצות הברית ר' יעקב יצחק פיק¹, כנראה בשנים הסמוכות אחרי השואה, ומשתקפת בה עבודתו לקרב צעירים לקדושה ולעבודת ה', תוך שהוא מעורר שלא מספיקה התעסקות בתורה וחסידות אלא חייבים לקרב את הדור הצעיר.

[1.234567]

"המקרב את חבריו אין מדה גדולה מזה"

ב"ה יום ה' (קדושים) אמור בא"י ובחו"ל

ירושלים ת"ו

לידידי היקר מו"ה יעקב יצחק שיחי' פיק

קבלתי מכתבך האחרון וכבר כתבתי לך שקבלתי החבילה מ"י² הרב וויינמרויב וגם מ"י רמ"מ שיחי', נהניתי מזה שבאת למקום מגורתי ארעי ויש לך ב"ה פרנסה, אבל עליך לזכור ימים מקדם שראית חסידים ואנשי מעשה עוסקים בתורה ובעבודת ד' וזאת יתן לך חיזוק, ואם יעלה בידך להביא אחרים לקרבם תחת עומ"ש כפי יכולתך ויכלתם יתוסף גם לך עידוד וחיזוק כאשר רבותינו הגידו על ותרם כי מתאמצת בו' ותחדל לדבר אלי³, שנעמי ראתה שיש לה חיזוק מהתקרבות רות לעומ"ש וראתה שכוונתה באמת לשמים, וכן המקרב את חבריו אין מדה גדולה יותר מזה וכן מחזיק במדתו של הקב"ה שחושב מחשבות לבלתי ירח ממנו נדח, ותודיענו כפעם בפעם משלומך ומהנשמע אצלך, ובטח יש לך ידידים בנויארק מהפליטים שבאו לשם.

1. ראה עליו בספר 'אש תמיד': החסיד שלא נכנע: סיפור חייו ... של ... רבי יעקב יצחק פיק ... פרק זכרון לאחיו ... ר' נתן דוב ... / כתב וערך חנוך שמחה ברסלר. ירושלים: מכון יד ארבע, שנת ש"ב'ת' א"ח"ם' [תשס"א].

2. מתנת-יד?

3. רות א. יז.

3281 3282 3283 3284 3285 3286 3287 3288 3289 3290 3291 3292 3293 3294 3295 3296 3297 3298 3299 3300 3301 3302 3303 3304 3305 3306 3307 3308 3309 3310 3311 3312 3313 3314 3315 3316 3317 3318 3319 3320 3321 3322 3323 3324 3325 3326 3327 3328 3329 3330 3331 3332 3333 3334 3335 3336 3337 3338 3339 3340 3341 3342 3343 3344 3345 3346 3347 3348 3349 3350 3351 3352 3353 3354 3355 3356 3357 3358 3359 3360 3361 3362 3363 3364 3365 3366 3367 3368 3369 3370 3371 3372 3373 3374 3375 3376 3377 3378 3379 3380 3381 3382 3383 3384 3385 3386 3387 3388 3389 3390 3391 3392 3393 3394 3395 3396 3397 3398 3399 3400 3401 3402 3403 3404 3405 3406 3407 3408 3409 3410 3411 3412 3413 3414 3415 3416 3417 3418 3419 3420 3421 3422 3423 3424 3425 3426 3427 3428 3429 3430 3431 3432 3433 3434 3435 3436 3437 3438 3439 3440 3441 3442 3443 3444 3445 3446 3447 3448 3449 3450 3451 3452 3453 3454 3455 3456 3457 3458 3459 3460 3461 3462 3463 3464 3465 3466 3467 3468 3469 3470 3471 3472 3473 3474 3475 3476 3477 3478 3479 3480 3481 3482 3483 3484 3485 3486 3487 3488 3489 3490 3491 3492 3493 3494 3495 3496 3497 3498 3499 3500 3501 3502 3503 3504 3505 3506 3507 3508 3509 3510 3511 3512 3513 3514 3515 3516 3517 3518 3519 3520 3521 3522 3523 3524 3525 3526 3527 3528 3529 3530 3531 3532 3533 3534 3535 3536 3537 3538 3539 3540 3541 3542 3543 3544 3545 3546 3547 3548 3549 3550 3551 3552 3553 3554 3555 3556 3557 3558 3559 3560 3561 3562 3563 3564 3565 3566 3567 3568 3569 3570 3571 3572 3573 3574 3575 3576 3577 3578 3579 3580 3581 3582 3583 3584 3585 3586 3587 3588 3589 3590 3591 3592 3593 3594 3595 3596 3597 3598 3599 3600 3601 3602 3603 3604 3605 3606 3607 3608 3609 3610 3611 3612 3613 3614 3615 3616 3617 3618 3619 3620 3621 3622 3623 3624 3625 3626 3627 3628 3629 3630 3631 3632 3633 3634 3635 3636 3637 3638 3639 3640 3641 3642 3643 3644 3645 3646 3647 3648 3649 3650 3651 3652 3653 3654 3655 3656 3657 3658 3659 3660 3661 3662 3663 3664 3665 3666 3667 3668 3669 3670 3671 3672 3673 3674 3675 3676 3677 3678 3679 3680 3681 3682 3683 3684 3685 3686 3687 3688 3689 3690 3691 3692 3693 3694 3695 3696 3697 3698 3699 3700 3701 3702 3703 3704 3705 3706 3707 3708 3709 3710 3711 3712 3713 3714 3715 3716 3717 3718 3719 3720 3721 3722 3723 3724 3725 3726 3727 3728 3729 3730 3731 3732 3733 3734 3735 3736 3737 3738 3739 3740 3741 3742 3743 3744 3745 3746 3747 3748 3749 3750 3751 3752 3753 3754 3755 3756 3757 3758 3759 3760 3761 3762 3763 3764 3765 3766 3767 3768 3769 3770 3771 3772 3773 3774 3775 3776 3777 3778 3779 3780 3781 3782 3783 3784 3785 3786 3787 3788 3789 3790 3791 3792 3793 3794 3795 3796 3797 3798 3799 3800 3801 3802 3803 3804 3805 3806 3807 3808 3809 3810 3811 3812 3813 3814 3815 3816 3817 3818 3819 3820 3821 3822 3823 3824 3825 3826 3827 3828 3829 3830 3831 3832 3833 3834 3835 3836 3837 3838 3839 3840 3841 3842 3843 3844 3845 3846 3847 3848 3849 3850 3851 3852 3853 3854 3855 3856 3857 3858 3859 3860 3861 3862 3863 3864 3865 3866 3867 3868 3869 3870 3871 3872 3873 3874 3875 3876 3877 3878 3879 3880 3881 3882 3883 3884 3885 3886 3887 3888 3889 3890 3891 3892 3893 3894 3895 3896 3897 3898 3899 3900 3901 3902 3903 3904 3905 3906 3907 3908 3909 3910 3911 3912 3913 3914 3915 3916 3917 3918 3919 3920 3921 3922 3923 3924 3925 3926 3927 3928 3929 3930 3931 3932 3933 3934 3935 3936 3937 3938 3939 3940 3941 3942 3943 3944 3945 3946 3947 3948 3949 3950 3951 3952 3953 3954 3955 3956 3957 3958 3959 3960 3961 3962 3963 3964 3965 3966 3967 3968 3969 3970 3971 3972 3973 3974 3975 3976 3977 3978 3979 3980 3981 3982 3983 3984 3985 3986 3987 3988 3989 3990 3991 3992 3993 3994 3995 3996 3997 3998 3999 4000 4001 4002 4003 4004 4005 4006 4007 4008 4009 4010 4011 4012 4013 4014 4015 4016 4017 4018 4019 4020 4021 4022 4023 4024 4025 4026 4027 4028 4029 4030 4031 4032 4033 4034 4035 4036 4037 4038 4039 4040 4041 4042 4043 4044 4045 4046 4047 4048 4049 4050 4051 4052 4053 4054 4055 4056 4057 4058 4059 4060 4061 4062 4063 4064 4065 4066 4067 4068 4069 4070 4071 4072 4073 4074 4075 4076 4077 4078 4079 4080 4081 4082 4083 4084 4085 4086 4087 4088 4089 4090 4091 4092 4093 4094 4095 4096 4097 4098 4

הרה"ק רבי יוסף גרינוואלד

אדמו"ר מפאפא זי"ע

האדמו"ר רבי יוסף גרינוואלד בעל ה'יחי יוסף' מפאפא נולד לאביו רבי יעקב יחזק'י בעל ה'ויגד יעקב' מפאפא בשנת תרס"ד. קיבל מאביו ומדודו זקנו רבי אליעזר דוד בעל הקרן לדוד מסאטמאר, והיו חסידים של האדמו"רים מהרי"ד ומהר"א מבעלזא. עם פטירת אביו ב' אדר תש"א הוכתר כממלא מקום של אביו והתמנה כרב עדת ישראל וראש ישיבת פאפא הגדולה שהמשיכה לפעול עד לשואה האיומה בשנת תש"ד. עבר את מוראות השואה שם איבד את אשתו וילדיו.

אחרי השואה השקיע את עצמו בייסוד ישיבה גדולה שמשך אליו טובי הבחורים שנותרו גלמודים ובודדים אחרי השואה בעיר סאמבטהעל. עם הזמן העביר את ישיבתו לאנטווערפן שבבלגיה שבסופו של דבר עברה לארצות הברית, שם הקים ישיבה וקהילה שטיפח עד שצמחה לאחת הקהילות הנודעות בעיר ניו יארק. במרוצת הזמן במיוחד אחרי פטירת רבו מבעלזא, נהפכה קהילתו לחצר חסידית לכל דבר. ביי"ג אב תשמ"ד השיב נשמתו לבוראה ומנו"כ בקרית פאפא.

לצד הרבצת התורה כתב תשובות הלכה למעשה שנדפסו בכרכי שו"ת 'וינן יוסף' על ד' חלקי השו"ע אחרי פטירתו. כמו"כ נדפסו דרושיו על התורה ומועדים בסדרת כרכי 'יחי יוסף' על התורה.

לפנינו סידרה של התכתבויות בין האדמו"ר זצ"ל לבין האדמו"ר הריי"ץ מליבאוויטש זי"ע, שאחרי השואה התעניין לפעול בכל תחום אפשרי למען הצלת היהדות. יש כאן אגרת של הריי"ץ (שנדפסו באגרות קודש שלן) שבה התעניין בפועלו של האדמו"ר זצ"ל לטובת היהדות ואגרת האדמו"ר שבה הוא מגולל את פרשת חייו אחרי השואה. האגרת הינה תעודה היסטורית חשובה, שבה מתגלה עוד טפח משיקום היהדות אחרי האסון הנורא לצד מקום החורבן והכבשונות שבהם נשרפו רוב מנין ובנין של יהודי אירופה.

אח"ח n"ח 1234567

הקמת ישיבה אחרי השואה הנוראה

ב"ה ב' תזריע תש"ח

שלמא רבא ויקירא לכבוד קדושת רב האי גאון וקדוש יאמר לו המפורסם בתורתו וצדקתו ומסירת נפשו לטובת ישראל וכו' האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א

אחדשתה"ק באהבה וכבוד הראוי אבוא בזה להודיע כי לנכון הגיעני שורות קדשו שנכתב אלי בח"י שבט העל"ט אבל מחמת שלא הייתי בביתי פה משך שבועות אחדים לא הגיע זמנו להשיב בתשובה מפני הכבוד עד עתה ובמטותא מיני' דמר הדר"ג סליחה ע"ז.

כהדרג"ק מתענין לדעת את מצבינו ומצב חבורתינו, והרבה הי' לי להציע בזה אבל מחמת טירדא דישיבה והמסתעף לזה לאציע רק עיקרי הדברים. בטח שמע כהדרג"ק שהייתי מנהל במדינת אונגארן בעיר פאפא ישיבה גדולה של כמה מאות

תלמידים, הישיבה שיסדה אאמו"ר זצ"ל שהי' ג"כ אב"ד שם והדר"ג הודמן עמו בווען.

ואחר החורבן הנורא שהי' שם וניצלו ע"פ נסים גדולים בחיים אשר לא יכלה הגליון לספר, חזרתי וקיבצתי אלי בחורים צעירים אשר אין להם משען ומשענה, להצילם משטף מים רבים מים הזידונים ר"ל ההולך וסוער בכל מקום ויסדתי ישיבה בעיר סאמבאטהעלי, ללמוד עמהם תורה ולהדריכם על דרך הישר, אבל מחמת פחד ממשלת הפאנע ^{אחרי החכמה} יצאתי משם ובקושי גדול וכמה הרפתקאות גדולות באתי לכאן [ועמי?] חמישים תלמידים בחורים הלומדים תורה יום ולילה וביניהם כמה מופלגים שהגיעו ב"ה קרוב להוראה וגם נלוו לחבורתינו בעלי בתים ממדינה הנ"ל ומשאר מדינות אשר ברחו ג"כ מפני חמת המציק ופרנסתם ופרנסת ישיבתינו הוא בצמצום וברוחק ועיניהם נשואות לעזרת אחבנ"י שבמדינת אמעריקא ועתה זה איזה חרשים אשר ניתוספו פליטים שנפלטו ממדינות שונות ובאו לכאן, ויסדנו בעתים הללו חברת (עזרת) איחוד הפליטים לעזור לכ"א במה שנצטרך לגר בארץ נכרי' הן בעניני פרנסה הן בעניני כתבים להתעכב פה הן לעזור לאחבנ"י במדינות שונות אשר צעקתם באה אלינו להיות (חסר שורה, וחבל)

¹²³⁴⁵⁶⁷אחרי החכמה

אבל היום כי האנשים האזרחיים דפה אין להם הרגשה גדולה על נחיצת החבורתא הדין וה[?] הם אנשים אשר הם גופיהו בעצמם ג"כ במעמד הלזה, ע"כ מאוד נצרך לנו תמיכה גדולה הן בעצה [...] מאחבנ"י דארצות הברית ע"כ אנו פונים גם לכהדרג"ק לעמוד לימיננו להשתדל עבורינו תמיכה רבה כי אלמלי הי' מוכן לנו סכומים של מעות לענינים אלה היינו יכולין הרבה להציל, וב"ה בני ישיבתינו מתגדלים ברוח ישראל סבא להתרחק מכל רוח חדש, וב"ה עלתה בדינו גם ללמד לבני יודא קשות כלומר הדברים שאחו"ל שהם קשים כקריעת ים סוף דהיינו ענין שידוכין וענין ליסד להם פרנסה ובקשתינו שטוחה קדם הדרג"ק, לתמוך גם הישיבה וב[?] וע"י שהענינים קשים בכאן ונוסף לזה שורר פחד גדול במדינות אלה מחמת שהמלכיות מתגרות וב"ז ע"כ עלתה במחשבה לפנינו לקבוע ישיבתינו במדינת אמעריקא והתחלנו לעשות צעדים לזה וה' יגמור בעדינו לטובה.

יסדנו פה ב"ה ביהמ"ד מיוחד להישיבה, אשר בימות החול עיקרו הוא להבחורים, שלומדים בו גמ' תוס' ושו"ע, ובש"ק באים גם בע"ב בני תורה וחסידים לקבוע שם לימודם, ואם הדרג"ק יוכל לפעול אצל החבורות המיוסדות שם לתמוך מוסדות התורה שיעמדו גם לימיננו בתמיכה שי"ב ממש, יהא זכותא דרבים תלוי בהדרג"ק והמקום ירחם על פליטת עמו בית ישראל ויוציאם לרוחה במהרה רידן.